

بقلم: آقای مرتضی مدرسی چهاردهی

بقیه از شماره قبل

تصوف میرزا باقر حکیم صبوری

۵ - میرزا باقر حکیم صبوری گیلانی پس از زیارت عتبات عالیات و سیاحت و دیدار بزرگان در عراق ، لبنان ، سوریه ، مصر و اردتصوف گشت جهانی از کشف و شهود را بصورت شعر در آورد اشعار عرفانی بسیار خوبی گفت ، این ابیات از بهترین آثار او است :

سهل باشد در مقام فقر از دنیا گذشت

ای خوش آن رندی که از دنیا و از عقبی گذشت

***

سود غافل دنیوی سودای عاقل اخروی

عاشق وارسته از این سودا و این سودا گذشت

***

خوش بود زاهد بفردا صوفی امروز است خوش

خوشتر آن باشد که از امروز و از فردا گذشت

***

ما گدایان که بسی سرو پائیم

پادشاهان عالم آرائیم

غارت خانقاه علم و عمل

آفت عقل و هوش دانائیم

آیت رحمتیم و آتش قهر

صبح نوروز و شام ویلائیم

باده نوشان کوثر و تسلیم

عندلیبان شاخ طوبائیم

محو از جلوه رخ جانان
 مست از بساده تولا ئیم
 نور حق را ز ما بجوی که ما
 شعله نخل طور سینا ئیم
 جوهری جسته از عوارض جسم
 صورتی رسته از هیسولا ئیم
 نور غیبیم و آفتاب شهود
 ذات پنهان صفات پیدا ئیم
 نه ز اجسام و هم ز اجسامیم
 نی ز اشیاء و هم ز اشیائیم
 سبب خلقت چهار ارکان
 سر تکوین هفت آبائیم
 خضر وقتیم و زنده چون ادریس
 زندگی بخش چون مسیحا ئیم
 کس نشد واقف از حقیقت ما
 راستی بوالعجب معما ئیم
 شب و روز از منادی غیبی
 این ندا را همه منادا ئیم
 که یکی بیش نیست در دو جهان
 هوباق و من علیها فان
 ☆ ☆ ☆
 ای پرچهره دلبر طنساز
 وی جمال تو شمع محفل راز
 جمعی از گیسویت پریشان حال
 قومی از آتشت بسوز و گداز

جان بکویت نهاده روی طلب
 دل بسویت گشاده دست نیاز
 ما گدایان عشق و تو سلطان
 تو شهنشاه حسن و ما سرباز
 من و عشق تو و غم جاوید
 دل و زلف تو و شبان دراز
 هر دو بودیم از ازل توام
 هر دو باشیم تا ابد دمساز
 ما و روی تو، دیگران و شراب
 ما و کوی تو، دیگران و حجاز
 ما معانی شناس و غیر صور
 ما حقیقت پرست و غیر مجاز
 چشم بستم ز هر چه بود و نبود
 تا بروی تو دیده کردم باز
 ای لب لعل و چشم جادویت
 معنی سحر و مظهر اعجاز
 پیش عشق تو با همه نیرنگ
 سپر انداخت عقل شعبده باز
 ای اسیر هوا و صید هوس
 پای بگشای تما کنی پرواز
 حلقه بر در گه طلب می کوب
 تا بروی تو در کنند فراز
 تا نگردد خصائلت محمود
 نشوی بهره ور ز وصل ایاز

تا دل از ما سوای حق نکنی
 می نگردی ز ما سوا ممتاز
 پای بر نه به پشت رفرق عشق
 روی بنما بسوی خلوت راز
 دل تهی کن ز غیر دوست چونی
 کاید از بند بندت این آواز
 که یکی بیش نیست دردو جهان
 هوباق و من علیها فیان

☆☆☆

ساقیا خیز و می بساغر کن
 کام خشک مرا ز می تر کن
 یک دو جامم ز می لبالب ده
 فارغم از دو کون یکسر کن
 طعنه از قد بشاخ طویی زن
 خنده از لب بجام کوثر کن
 ای بجام تو نقش خاتم جم
 انس و جن را همه مسخر کن
 خم ابرو بسان قوس نما
 زلف جوزا صفت دو پیکر کن
 دیده از باد کن چو نرگس مست
 چهره از می چو لاله احمر کن
 خلق را ز انتظار حشر بر آر
 خیز و بر پا هزار محشر کن

ای که از ذوق عشق بی خبری
 گر دلت هست فکر دلبر کن
 تن بجان بخش و جان بجانان ده
 این عرض را قرین جوهر کن
 گر وزان بارگه نداری بار
 برو و خاک تیره بر سر کن
 و در آن آستانه ره یابی
 ناز بر تخت و قصر قیصر کن
 شمع عشقی بنه به حجره دل
 یعنی این خانه را منور کن
 چون به فلک فلک نشیمن تست
 عیسیا ترك خرگه و خر کن
 نه ز ماضی بگونه مستقبل
 نفی کل باش و رو به مصدر کن
 چشم از این هفت باب پوش و تهی
 سینه از مهر چار مادر کن
 ترك دین پسر خلیل آسا
 حق طلب همچو پور آزر کن
 بحر توحید بیکران بحر است
 همه کشتی مران و لنگر کن
 سر این معنی ار همی خواهی
 هر دم این بیت را مکرر کن
 که یکی بیش نیست دردو جهان
 هوباق و من علیها فان